

کارکردهای تخصصی ارائه خدمات بهداشت محیط در مدیریت

بلایا پیوست عنوان کارکرد

- ۱ - S۵ ارزیابی سریع وضعیت بهداشت محیط در شرایط اضطرار
- ۲ - S۵ عملکرد روزانه کارشناسان بهداشت محیط در شرایط اضطرار
- ۳ - S۵ نظارت بهداشتی بر سرپناه
- ۴ - S۵ نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی و دفع فاضلاب
- ۵ - S۵ نظارت بهداشتی بر مواد غذایی
- ۶ - S۵ نظارت بهداشتی بر سمپاشی، ضد عفونی و گندزدایی
- ۷ - S۵ آموزش بهداشت محیط
- ۸ - S۵ نظارت بهداشت محیط در حوادث شیمیایی
- ۹ - S۵ نظارت بهداشت محیط در حوادث پرتویی
- ۱۰ - S۵ نظارت بهداشت محیط بر مراکز بهداشتی درمانی

*شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی پیوست

۱-S۵ ارزیابی سریع وضعیت بهداشت محیط در شرایط اضطرار

فرم ارزیابی سریع بهداشت محیط در شرایط اضطرار

- نوع حادثه : تاریخ وقوع حادثه: ساعت وقوع حادثه:
- آدرس محل ارزیابی: دانشگاه: شهرستان: شهر: روستا:
- تاریخ ارزیابی: ساعت ارزیابی :
- نام سرپرست گروه و سایر اعضای تیم ارزیابی:
- **اطلاعات عمومی:**
- تعداد تقریبی کل جمعیت در منطقه: تعداد جمعیت آسیب دیده:
- تعداد کل خانوار: تعداد خانوار آسیب دیده:
- تعداد موارد فوت:
- بیماری های شایع مرتبط با عوامل محیطی در منطقه:
- تعداد تقریبی منازل منطقه: سالم: ناسالم:
- تعداد راه های ارتباطی باز درون منطقه ای:

تعداد راههای ارتباطی باز برون منطقه ای:

الف- بهداشت آب و فاضلاب:

- ۱- نوع و تعداد منبع تامین آب : چاه □ چشمه □ رودخانه □ قنات □ سایر □
- ۲- آیا به تاسیسات منبع تامین آب آسیب وارد شده و احتمال آلودگی آب خام وجود دارد؟ بله □ خیر □
- ۳- آیا به تصفیه خانه و تجهیزات آن آسیب وارد شده و احتمال آلودگی آب خام وجود دارد ؟ بله □ خیر □
- ۴- آیا به ایستگاه پمپاژ آب آسیب وارد شده است ؟ بله □ خیر □
- ۵- آیا شکستگی لوله آب در شبکه توزیع وجود دارد ؟ بله □ خیر □
- ۶- آیا در شبکه توزیع افت فشار و احتمال برگشت جریان وجود دارد ؟ بله □ خیر □
- ۷- آیا به سیستم جمع آوری و دفع فاضلاب شهری و آبهای سطحی آسیب وارد شده و احتمال ورود آلودگی به شبکه توزیع وجود دارد ؟ بله □ خیر □
- ۸- آیا به سیستم گندزدایی آسیب وارد شده به نحویکه امکان تامین میزان کلر مناسب وجود ندارد؟ بله □ خیر □
- ۹- آیا به مخازن ذخیره آسیب وارد شده است ؟ بله □ خیر □
- ۱۰- نوع و تعداد تجهیزات در دسترس جهت تامین آب : تانکرهای متحرک □ مخازن ثابت □
آب بطری شده □
- ۱۱- آیا در کیفیت آب (کدورت، رنگ، بو، شوری و) تغییر ایجاد شده است؟ بله □ خیر □
- ۱۲- آیا منبع تامین آب جایگزین مناسب وجود دارد ؟ بله □ خیر □ توضیح دهید.
- ۱۳- تعداد توالت موجود : چشمه
- ۱۴- تعداد حمام موجود : باب

ب- بهداشت اماکن عمومی و مواد غذایی:

- ۱- تعداد مدارس و مراکز آموزشی : موجود و سالم
- آسیب دیده
- ۲- تعداد مساجد و اماکن متبرکه : موجود و سالم
- آسیب دیده
- ۳- تعداد واحدهای بهداشتی- درمانی: موجود و سالم
- آسیب دیده
- ۴- تعداد بیمارستانهای: موجود و سالم
- آسیب دیده
- ۵- تعداد سایر مراکز بهداشتی درمانی: موجود و سالم
- آسیب دیده

ج- بهداشت مواد غذایی:

- ۱- تعداد مراکز تهیه و طبخ غذا: موجود و سالم
- آسیب دیده
- ۲- تعداد انبارها و سردخانه های مواد غذایی: موجود و سالم
- آسیب دیده

د- مواد زائد جامد:

- ۱- تعداد مکان های دفع پسماند: موجود و قابل بهره برداری آسیب دیده
- ۲- تعداد ایستگاههای موقت انتقال پسماند: موجود و قابل بهره برداری آسیب دیده
- ۳- تعداد ایستگاههای انتقال پسماند:
- ۴- وضعیت منطقه از نظر تلفات دامی: مطلوب □ نامطلوب □
- ۵- وضعیت منطقه از نظر پسماند: مطلوب □ نامطلوب □
- ۶- وضعیت منطقه از نظر پسماندهای پزشکی: مطلوب □ نامطلوب □
- ۷- وضعیت دستگاه های بی خطر ساز پسماندهای پزشکی: تعداد دستگاه سالم تعداد دستگاه ناسالم
- ۸- وضعیت منطقه از نظر فضولات دامی: مناسب □ نامناسب □
- ۵- ناقلین بیماری ها:

۱- نام بیماری های منتقله از حشرات، جوندگان و ناقلین در منطقه: ۱-..... ۲-..... ۳-..... ۴-..... ۵-.....

و- بهداشت پر توها:

- ۱- وضعیت منطقه از نظر مراکز کار با اشعه پرتو پزشکی (دارای چشمه هسته ای ناشی از منابع ثابت) آسیب دیده:
- ۲- وضعیت منطقه از نظر مراکز کار با اشعه پرتو صنعتی (دارای چشمه هسته ای ناشی از منابع ثابت) آسیب دیده:
- ۳- نوع چشمه هسته ای آسیب دیده: آلفا دهنده □ بتا دهنده □ گاما دهنده □ نوترون □
- ۴- خاصیت فیزیکی چشمه هسته ای آسیب دیده: گاز □ جامد □ مایع □
- ۵- چشمه هسته ای آسیب دیدن تعیین شده؟ بله □ خیر □

منظور این است که در مکان چشمه هسته ای آسیب دیده، اقدامات رفع آلودگی انجام و به اصطلاح چشمه هسته ای محدود شود.

« O تعیین » از طریق رفع آلودگی از لبه های خارجی محدوده آلوده به سمت داخل با حرکت های یک طرفه به سمت درون و یا حرکت بر روی دایره های هم مرکز که شعاع آنها به تدریج کم می شود انجام می گردد.

ی- وضعیت منطقه از نظر آلودگی هوا و منابع آلوده کننده:

- الف- طبیعی: ریزگرد سایر
 - ب- مصنوعی: ثابت صنایع پتروشیمی ناشی از بروز حوادث در منطقه
- *برآورد نیازهای فوری و ضروری منطقه از نظر بهداشت محیط:

- ۱- تعداد چادرهای مورد نیاز: تخته چادر برپا شده:
- ۲- تعداد توالت های صحرائی مورد نیاز: چشمه
- ۳- تعداد حمام های صحرائی مورد نیاز: باب
- ۴- تعداد تانکرهای مورد نیاز حجم: متر مکعب
- ۵- میزان آب آشامیدنی مورد نیاز: لیتر/روز

- ۶- میزان آب مورد نیاز برای مصارف بهداشتی: لیتر/روز
- ۷- میزان کلر مورد نیاز: کیلوگرم
- ۸- تعداد دستگاه های بی خطر ساز: دستگاه
- ۹- وسایل و تجهیزات لازم جهت بررسی دستگاههای بی خطر ساز پسماند:
- ۱۰- آزمایشگاه سیار عوامل محیطی (آب آشامیدنی، غذا، فاضلاب، هوا): دستگاه
- ۱۱- تجهیزات لازم جهت بازرسی و کنترل عوامل محیطی:
- کیت کلر سنج: عدد
- معرفهای کیت کلر سنج:.....عدد
- قرص کلر:.....عدد
- کدورت سنج:.....دستگاه
- PH متر:.....دستگاه
- ترمومتر:.....دستگاه
- رطوبت سنج:.....دستگاه
- دوزیمتر پرتو های ا یکی، گاما، آلفا و نوترون دستگاه
- دوزیمتر پرسنلی پرتو های یونیزاندستگاه
- آشکارسازهای پرتو های یونیزان فردی.....دستگاه
- تجهیزات حفاظت فردی در حوادث پرتوئی (PPE) دست
- ۱۲- وسائل، ابزار و مواد مورد نیاز جهت سمپاشی و ضد عفونی شامل:
- سم جوئنده کش کیلوگرم
- سموم حشره کش لیتر
- سموم مقابله با حشرات و خزندگان گزنده (مار، عقرب و ...) لیتر / کیلوگرم
- مواد ضد عفونی کننده و گندزدا: ۱- آهک..... ۲- ۳- ۴-.....
- دستگاه سمپاش دستگاه
- دستگاه مه پاش دستگاه
- وسایل حفاظت فردی اقدامات سم پاشی و طعمه گذاری دست)به تعداد پرسنل بهداشت محیط اعزامی موظف در امر مبارزه با ناقلین
- ۱۳- دستگاه های سریع سنجش آلاینده های هوای محیطی:
- ۱۴- وسایل مورد نیاز جهت بهداشت فردی: صابون..... عدد مواد شوینده و پاک کننده: عدد
- ۱۵- تعداد تیم های مورد نیاز: تیم (با تجهیزات زیستی و ادوات تخصصی کامل)

* شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۲-۵۵ عملکرد روزانه کارشناسان بهداشت محیط در شرایط اضطرار

جمعیت تحت پوشش خدمات بهداشت محیط :نفر تاریخ

خانوار تحت پوشش خدمات بهداشت محیط : خانوار

تعداد روستاهای تحت پوشش خدمات بهداشت محیط: روستا

تعداد شهرهای تحت پوشش خدمات بهداشت محیط: شهر

روستا.....شهر.....شهرستاناستان.....

* شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی پیوست

۳- : ۵ نظارت بهداشتی بر سرپناه

- ۱) کنترل و نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی
- ۲) نظارت بر بهداشت مواد غذایی
- ۳) سمپاشی
- ۴) ضدعفونی و گندزدایی
- ۵) آموزش
- ۶) هماهنگی
- ۷) کمک در احداث سرپناه
- ۸) کمک در انتخاب محل سرپناه و نصب چادرها
- ۹) کمک در جهت تامین نور مناسب چادرها
- ۱۰) همکاری در جهت اسکان آسیب دیدگان در محل های موقت
- ۱۱) کمک به محل استقرار شیرهای برداشت
- ۱۲) همکاری در خصوص تجهیز اردوگاه آسیب دیدگان
- ۱۳) کمک در انتخاب محل تامین آب
- ۱۴) کمک به انتخاب محل نصب ظرفشویی ها
- ۱۵) کمک به کلر زنی منابع آب آشامیدنی
- ۱۶) کمک به انتخاب محل و نصب مخازن سیار و ثابت

- ۱۷) کمک به پیدا کردن منابع آلوده کننده آب
- ۱۸) نظارت در توزیع غذا
- ۱۹) نظارت در جابجایی غذا
- ۲۰) کمک به ساخت توالت های صحرائی
- ۲۱) کمک به ساخت حمام های صحرائی
- ۲۲) کمک به انتخاب محل جمع آوری موقت زباله
- ۲۳) کمک به انتخاب محل دفن زباله
- ۲۴) کمک به انتخاب محل های ساخت توالت
- ۲۵) کمک به انتخاب محل های ساخت حمام
- ۲۶) کمک به حمل اجساد
- ۲۷) کمک و نظارت در دفن صحیح اجساد

* شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی پیوست

۴ - - S۵ نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی و دفع فاضلاب

- ۱) کنترل و نظارت بهداشتی بر آب آشامیدنی
- ۲) کمک به محل استقرار شیرهای برداشت
- ۳) کمک در انتخاب محل تامین آب
- ۴) کمک به انتخاب محل نصب ظرفشوییها
- ۵) کمک به کلرزنی منابع آب آشامیدنی
- ۶) کمک به انتخاب محل و نصب مخازن سیار و ثابت
- ۷) کمک به پیدا کردن منابع آلوده کننده آب
- ۸) کنترل بر کلر باقیمانده آب کلر سنجی مداوم در منابع ثابت و سیار
- ۹) نمونه برداری از آب و حصول اطمینان از سالم بودن آب آشامیدنی

- ۱۰) تهیه کلر مادر (کلر یک درصد)
- ۱۱) توزیع کلر مادر (توزیع کلر کی درصد) در منابع ثابت و سیار موقت
- ۱۲) نظارت بر بهداشت یخ
- ۱۳) نمونه برداری از فاضلاب
- ۱۴) نظارت بر دفع مناسب و بهداشتی مدفوع
- ۱۵) نظارت بر دفع مناسب فاضلاب حاصل از مصارف بهداشتی آب
- ۱۶) انتخاب محل استقرار شیرهای برداشت
- ۱۷) انتخاب محل تامین آب
- ۱۸) انتخاب محل نصب ظرفشوییها
- ۱۹) کلرزی منابع آب آشامیدنی
- ۲۰) انتخاب محل و نصب مخازن سیار و ثابت
- ۲۱) پیدا کردن منابع آلوده کننده آب
- ۲۲) تامین آب آشامیدنی سالم و بهداشتی

* شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۵ - : ۵S نظارت بهداشتی بر مواد غذایی

- ۱) کمک در توزیع غذا
- ۲) نظارت بر بهداشت مواد غذایی
- ۳) گزارش موارد مشاهده بیماریهای مرتبط با غذاهای آلوده
- ۴) آموزش نگهداری صحیح مواد غذایی به گروه های هدف

- ۵) تعامل در خصوص طراحی سبد غذایی از نظر کمی و کیفی
- ۶) نظارت بر اماکن عمومی و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی
- ۷) نظارت بر کارخانجات توزیع یخ
- ۸) نظارت بر سردخانه های مواد غذایی
- ۹) نظارت بر مراکز طبخ مواد غذایی
- ۱۰) کنترل بیماریهای مرتبط با غذا
- ۱۱) نمونه برداری از مواد غذایی و آزمایش
- ۱۲) تهیه دستورالعملهای مشترک جهت کنترل بیماریهای منتقله از آب و غذا
- ۱۳) نمونه برداری از مواد غذایی و آزمایش
- ۱۴) تهیه دستورالعملهای مشترک جهت کنترل بیماریهای منتقله از آب و غذا
- ۱۵) آموزش نگهداری صحیح مواد غذایی به گروه های هدف
- ۱۶) تعامل در خصوص طراحی سبد غذایی از نظر کمی و کیفی
- ۱۷) کمک در توزیع غذا
- ۱۸) کنترل بیماریهای مرتبط با غذا

* شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۶- : S۵ نظارت بهداشتی بر سمپاشی، ضد عفونی و گندزدایی

□ سمپاشی

- هنگام کیه بلایا حادث می شوند به علت بهم زدن اکوسیستم، وضعیت عادی موجودات بهم خورده و با تخریب زیستگاه ها و محل زندگی موجودات وضع غیر عادی به وجود می آید. در این شرایط موجودات موزی از قبیل گزندگان، جوندگان، حشرات و سایر آنها به آسیب دیدگان حمله برده و موجب گزش و آسیب رسانی به ساکنین می شوند و تا

زمان که وضعیت اکوسیستم به حالت طبیعی برنگردد این شرایط ادامه دارد. لذا در چنین وضعیتی ضروریست با اقدامات حفاظتی از آسیب های احتمالی جلوگیری بعمل آید.

- بنابراین پیشنهاد می شود قبل از هر گونه بلایای احتمالی وسایل مورد نیاز شامل وسایل حفاظتی، سموم مختلف و نیز ابزارهای سمپاشی خریداری و در انبارهای ذخیره نگهداری شود تا در هنگام با مورد استفاده قرار گیرند و کارکنان اجرایی بهداشت محیط با آشنایی کافی نسبت به مبارزه با این موجودات اقدامات لازم را بعمل آورده و محل های زیر را سمپاشی نمایند:
 - (۱) گودال ها، برکه ها و مانند این ها
 - (۲) توالت ها و چاهک های توالت و اطراف چادرها
 - (۳) آشپزخانه ها
 - (۴) محل های دفن اجساد
 - (۵) محل دفن زباله
 - (۶) وسایل حمل زباله
 - (۷) محل های آلوده به حشرات

□ گندزدایی و ضدعفونی

- از طرف دیگر، تعفن و آلودگی های ناشی از فساد اجساد انسان ها، حیوانات و مواد غذایی فاسد شدنی کیبی از معضلاتی است که معمولاً چند روز پس از بلایا و بسته به نوع آب و هوای منطقه بوجود آمده که عاوه بر انتشار بو و تعفن شدید و مسمم کننده زمینه را برای افزایش بیماری ها فراهم نموده و موجب رنجش و شکایت آسیب دیدگان می شود، لذا در چنین مواقعی باید با مواد گندزدا و ضد عفونی کننده که از قبل پیش بینی شده با این معضل احتمالی مقابله نموده و همچنین با گندزدایی باید به دو قسمت تقسیم شود: قسمت کثیف برای تحویل گرفتن اشیاء آلوده و قسمت پاک برای توزیع اشیاء گندزدائی شده، تنها راه ارتباطی بین دو قسمت باید از طریق اتاق گندزدائی شده و شستشوی پوشاک و یا از طریق حمام (برای اشخاص) باشد. در قسمت کثیف باید ترکیبات لازم برای گندزدائی وسیله نقلیه ای که مواد آلوده را حمل کرده، قرار داده شوند. کارمندان که با مواد آلوده تماس دارند باید به نحو مناسب علیه عفونتها محافظت شوند. در

قسمت پاک باید فضای لازم برای نگهداری اشیاء گندزدائی شده ایجاد شود. عمده

ترین موارد ضدعفونی و گندزدائی به شرح زیر است:

- (۱) اجساد انسانی
- (۲) وسائل حمل و نقل، آمبولانس، برانکارد
- (۳) وسائل و ظروف بیماران
- (۴) بیمارستانهای صحرائی و محللهای بیماران
- (۵) اطراف چادرها
- (۶) توالتها و حمام ها
- (۷) مواد غذایی
- (۸) محل قرنطینه
- (۹) محل جمع آوری موقت زباله
- (۱۰) محل دفن زباله
- (۱۱) وسائل حمل و نقل زباله
- (۱۲) سردخانه مخصوص جنازه ها
- (۱۳) محل های دفن اجساد

*شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۷ : S۵ آموزش بهداشت محیط

- (۱) آموزش نگهداری صحیح مواد غذایی
- (۲) آموزش عمومی و تخصصی کنترل عوامل محیطی
- (۳) آموزش استفاده از کلر و سایر مواد گندزدا
- (۴) آموزش تهیه و مصرف کلر مادر
- (۵) آموزش در جهت خطرات ناشی از استفاده آب و غذای آلوده
- (۶) آموزش جوشاندن آب در مواقع لزوم
- (۷) آموزش استفاده صحیح از کلر
- (۸) آموزش خودداری از مصرف غذاهای فساد پذیر

- (۹) آموزش استفاده صحیح از توالت و حمامهای صحرایی
- (۱۰) آموزش در جهت اهمیت ضد عفونی اجساد
- (۱۱) آموزش در جهت استفاده از مواد پاک کننده، ضد عفونی کننده و سموم
- (۱۲) آموزش در جهت جمع آوری و دفع صحیح زباله و فضولات
- (۱۳) آموزش در جهت ایمنی در مقابل انبارهای شیمیایی
- (۱۴) آموزش در جهت حفاظت از مواد زائد رادیو اکتیو
- (۱۵) آموزش جلوگیری از گاز گرفتگی و مسمومیت‌های ناشی از سوخته‌های ناقص
- (۱۶) آموزش در خصوص خطرات ناشی از برق گرفتگی
- (۱۷) آموزش در جهت نظافت اردوگاهها و سرپناهما
- (۱۸) آموزش در جهت رعایت بهداشت فردی
- (۱۹) آموزش در جهت شیوه‌های حفاظت از آب و غذا
- (۲۰) آموزش تکثیر و توزیع اطلاعیه‌ها، اعلامیه‌ها، پوستر و بسته‌های آموزشی

*شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی
پیوست پیوست ۸ : S۵ نظارت بهداشت محیط در حوادث شیمیایی

- (۱) آموزش گروه‌های هدف
- (۲) سنجش محیط از نظر آلودگی حوادث شیمیایی
- (۳) تامین تدارکات حفاظتی لازم
- (۴) همکاری در تحدید مناطق آلوده
- (۵) همکاری در حذف منابع آلودگی

*شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۹ : S۵ نظارت بهداشت محیط در حوادث پرتودهی

(۱) آموزش گروه های هدف

(۲) سنجش محیط از نظر آلودگی حوادث شیمیایی

(۳) تامین تدارکات حفاظتی لازم

(۴) همکاری در تحدید مناطق آلوده

(۵) همکاری در حذف منابع آلودگی

*شرح وظایف کارشناس بهداشت محیط در مدیریت بلایا در کارکرد اختصاصی

پیوست ۱۰ : S۵ نظارت بهداشت محیط در مراکز بهداشتی درمانی

(۱) نظارت بر تامین ، ذخیره، کنترل، و توزیع بهداشتی مواد غذایی بیمارستان در شرایط بحران

(۲) نمونه برداری، آلودگی زدائی، گندزدائی و ضدعفونی بخش های مختلف بیمارستان در شرایط

بحران

(۳) آلودگی زدائی و استریلیزاسیون ابزار و تجهیزات در شرایط بحران

(۴) شناسایی، اطلاع رسانی سریع، گزارش دهی و آموزش در زمینه مراقبت از بیماری های واگیر در

شرایط بحران

(۵) کشف، ثبت، گزارش دهی ، اقدامات پیشگیرانه اصلاحی در زمینه کنترل عفونت های بیمارستانی

از محیط بیمارستان به مجروحین و از مجروحین به بیمارستان بعدی که ارجاع می شود(اعمال

دقیق موازین بهداشت محیطی در این ارتباط)

(۶) پیشگیری، کنترل و مبارزه با حشرات ناقل در شرایط بحران

(۷) □ نظارت بر تفکیک، جمع آوری ، کم خطر سازی، نگهداری و دفع بهداشتی پسماندها در شرایط

بحرانی (مدیریت صحیح زباله های عفونی و خطرناک بادر اختیار گذاشتن امکانات و تجهیزات

لازم)

(۸) □ نظارت بر بهسازی محیط های درمانی و گندزدایی و ضد عفونی آن

(۹) □ نظارت بر تامین، تصفیه، سالم سازی ، انتقال و نگهداری کمی و کیفی آب در شرایط بحرانی

- ۱۰) □ استقرار نیروی بهداشت محیطی در بیمارستان ها و کنترل عوامل محیطی و مواد غذایی در نگهداری و تهیه و عرضه آن با تعبیه مکان فیزیکی مناسب جهت استقرار نیرو
- ۱۱) □ نظارت بر رعایت ضوابط آئین نامه مربوط به دفن اجساد درمواقع بحران ونظارت بهداشت محیط برنگهداری ودفن اجساد
- ۱۲) □ نظارت بر جمع آوری، انتقال و دفع بهداشتی فاضلاب در شرایط بحرانی
- ۱۳) □ تامین آب سالم از نظر کمی و کیفی بیمارستان ها و مراکز درمانی با نظارت و پیگیری بهداشت محیط
- ۱۴) □ دفع بهداشتی فاضلاب مراکز درمانی
- ۱۵) □ دفع مناسب زباله های عفونی و خطرناک و زباله های عادی (مدیریت صحیح زباله های عفونی و خطرناک وعادی با در اختیار گذاشتن امکانات و تجهیزات لازم)